

розвитком фінансової сфери, а також вдосконаленням методів управління і контролю фінансами. З відділенням функції власника від функцій управління були розроблені технології, що дозволяють власнику контролювати через фінанси об'єкти володіння своїм майном. Отримали розвиток аудиторські, консультаційні, інвестиційні компанії, що надають широкий спектр послуг власникам капіталу. Новітніми економічними досягненнями скористалося і держава. Більш прозора бухгалтерія підприємств дозволяла не тільки збирати більше податків, але і робити їх більш справедливими і ефективними.

Розвиток податків на п'ятому етапі і доповнювався і визначався розвитком економічної теорії. Економістів хвилювали не тільки питання збору податків, а й питання виробництва: що громадяни отримували в обмін на податки, яким чином найбільш ефективно організувати виробництво суспільних благ в обмін на податки. Основи економіки суспільного сектора були закладені на початку ХХ століття, в останнє десятиліття ця дисципліна отримала особливий розвиток.

Отже, починаючи з моменту формування, пройшовши довгий шлях трансформації та розвитку, податки залишаються ефективним знаряддям втілення державної політики з питань соціального розвитку та економіки. Процес формування податкової системи є безперервним. Тому виникає необхідність внесення змін до правової бази податкової системи з метою приведення її у відповідність тим соціально-економічним умовам які виникають у державі.

Література:

1. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. М.: Соцэкгиз, 1962. 654 с

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПРЯМИХ ТА НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ

*Пакуліна А.А. , к.е.н, доцент,
Гуца Я.С.*

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Податки – обов'язкові, індивідуально безоплатні платежі, що стягуються з фізичних та юридичних осіб, що встановлюються органами законодавчої влади з визначенням розмірів, термінів сплати, призначені для забезпечення діяльності органів влади.

Існує два види податків: непрямі та прямі. Непрямі податки – податки на товари та послуги, які встановлюються центральними і місцевими органами влади у вигляді надбавок до ціни товарів або тарифу на послуги і не залежать від доходів платників податків. Виробники і продавці виступають у ролі збирачів непрямих податків, уповноважених на те державою, а покупець стає платником прямого податку. Найбільш поширені непрямі податки у вигляді акцизів, податку з продажів, мит, митних зборів. Прямі податки, в свою чергу,

мають в якості об'єкта оподаткування дохід (прибуток) юридичних або фізичних осіб, майно, природні ресурси або інші чинники, що сприяють отриманню доходу [1].

Прямі та непрямі податки мають свої переваги та недоліки. Вагомою перевагою прямих податків є те, що вони стабільно і безперервно забезпечують поповнення державного бюджету. Ці податки є ефективним засобом цілеспрямованого впливу на фактор розподілу прибутку і гарантією стабільності. А вагомим недоліком прямих податків є їх відкритість, платник бачить, яку суму він платить. Тому виникає таке часте поширене явище як ухилення від сплати податку шляхом приховування своїх доходів.

Отже, переваги прямих податків:

- заздалегідь відомі, гарантовано поповнюють бюджет держави;
- для справляння потрібні значні адміністративні витрати;
- справедливі, тому що стягуються виходячи з платоспроможності платника.

Недоліки прямих податків:

- прямий податок платити потрібно в обов'язковому порядку, тому у платника податків немає вибору, платити чи ні;
- для платника прямі податки психологічно більш помітні, тому що стягуються великі суми.

Переваги прямого оподаткування:

- соціальні – розподіл прямих податків відбувається таким чином, що більшу суму податку платять більш забезпечені верстви населення;
- економічні – прямий податок забезпечує тісний зв'язок доходів населення з його платежами до державного бюджету;
- регулюючі – в країнах, в яких добре розвинена ринкова економіка, прямі податки істотно регулюють більшість економічних процесів, наприклад, накопичення капіталу, інвестиції, ділова активність і так далі.

Недоліки прямого оподаткування:

- бюджетні – стабільне поповнення державного бюджету можливо тільки при оптимально розвинених ринкових відносинах, тому що тільки за таких умов формується реальна ринкова ціна і реальні доходи населення. Однак в цій ситуації можливі як прибуток, так і збитки і це є мінусом системи прямих податків;
- контрольні – щоб контролювати надходження податків до державної скарбниці необхідно створювати розширені апарати управління системою оподаткування з використанням новітніх способів контролю над платниками податків;
- організаційні – для такого виду податків необхідна складна система механізму вилучення податків через складні методики бухгалтерського облікову та звітності.

Переваги непрямих податків наступні:

- має прихований характер стягування;
- гарантує фіскальний ефект для державної скарбниці;

- є можливість вибрати платити чи не платити цей вид податку, купуючи або відмовляючись від придбання відповідних товарів і послуг, які підлягають оподаткуванню цим податком;

Найголовніший позитивний момент в непрямих податках - його прихованість, потенційні платники податків можуть і не здогадуватися про те, що вони платять цей вид збору. За допомогою прихованих непрямих податків можливо добре підняти і підтримувати ціну товарів, які мають малу собівартість.

Непрямі податки також мають кілька мінусів, а саме:

- непостійні для поповнення бюджету держави;
- на стягування їх потрібно набагато більше адміністративних витрат;
- згубно впливають на малий бізнес.

Підводячи підсумки прямої і непрямой системи оподаткування можна зробити такі висновки: людство придумало систему оподаткування, а також різні види податкових зборів. Всі податкові збори поділяються на прямі і непрямі.

Аналізуючи зазначені вище недоліки і переваги прямих і непрямих бюджетних зобов'язань можна сказати, що вони здатні як покращувати існування населення, так і погіршувати його. Критерієм відмінності між ними є статус платника податків, який повинен сплачувати такі платежі до державного бюджету, як того вимагає законодавство.

Література:

1. Клокар О. О. Податкова система : навч. посібник. Львів: Сполом, 2016. 487 с.

ОПОДАТКУВАННЯ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ

*Пакуліна А.А., к. е. н., доцент,
Гуца Я.С.*

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Податки – це платежі, які в обов'язковому порядку сплачують в бюджет держави юридичні та фізичні особи – підприємства, організації, громадяни.

На сьогоднішній день податки дуже різноманітні за видами і утворюють досить розгалужену сукупність. Податки діляться на різноманітні групи за багатьма ознаками: за характером податкового вилучення (прямі і непрямі); за рівнем управління (федеральні, регіональні, місцеві, муніципальні); за суб'єктами оподаткування (податки з юридичних і фізичних осіб); за об'єктами оподаткування (податки на товари та послуги, податки на доходи, прибуток, приріст ринкової вартості капіталів, податки на нерухомість і майно і т. д.); за цільовим призначенням податку (загальні, спеціальні) [1].

Податки бувають двох видів. Перший вид – податки на доходи і майно. Другий вид – податки на товари і послуги: податок з обороту – в більшості